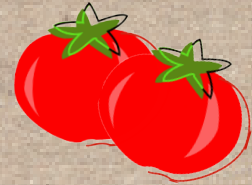

Tomàquets de penjar

TEXT I IMATGES: XÈNIA TORRAS, ESPORUS, CENTRE DE CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT CULTIVADA.

Creiem que la indústria ho inventa tot i ens sorprenem per coses que a la natura existeixen des de fa segles... Voleu tomàquets tot l'any? Clar que sí! Només cal que sapigueu els diversos usos de cada varietat per a treure'n el màxim profit. No hi ha res més del país que un bon pa amb tomàquet, i la nostra cultura agrària s'ha encarregat de seleccionar les millors varietats perquè tinguem, sense nevera, tomàquets de sucra fins a l'estiu següent. Els tomàquets de penjar es caracteritzen per ser tomàquets petits, de molt bona conservació, de pell dura, plens i de polpa densa. A Esporus en tenim 22 varietats. Algunes d'elles són:

Tomàquet dels cent

Varietat del regadiu de Manresa, cedit pel Sadurní Playà, que es caracteritza per a fer un pom molt carregat. Sol fer tomàquets als dos tres primers poms, i després es poda per a que pugui fer els tomàquets dels ramells inferiors. Té la forma del tomàquet de mugró, amb un uniforme color vermell.

Tomàquet caganer

Varietat sensible al "cul cagat" per una mala absorció del calci. Provenint de Caldes de Malavella és una varietat de bon calibre, per ser de penjar, però amb una conservació limitada. Ideal per a finques on es fan dues varietats de tomàquet de penjar, aquesta per comercialitzar fins Nadal, i l'altre de menor calibre, però millor conservació, per a fer fins juny.

Tomàquet de secà

Varietats de tomàquet adaptades al secà. Es reguen des del seu trasplantament fins a la floració, i llavors ja només es fa un reg de suport en períodes llargs de sequera. A Esporus en tenim dues varietats, el tomàquet de secà de La Fatarella i tomàquet terror de secà. Les dues varietats són força semblants al tomacó, que veurem tot seguit. Es diferencien agronòmicament més que no pas per fenotip.

Tomacó

Nom tradicional a Catalunya dels tomàquets de penjar. Els tomacons en general són tomàquets rodons de mida petita, color rosat o ataronjat, no solen ser massa vermellosos, tot i que al ser un nom tan popular en podeu trobar de diverses mides i tonalitats. La forma rodona és el seu tret més característic. A Esporus tenim una sola varietat de tomacó de tonalitats ataronjades.

Tomàquet de penjar del Ginestar

Varietat típica del poble de Rasquera, no es diferencia de les altres varietats per els seus trets externs, sinó per la seva adaptació agroclimàtica. Fenotípicament és una varietat rodona, de color vermell, de mida gran (5 cm), de conservació mitjana.

Tomàquet llarg

És una varietat de tomàquet de forma més allargassada, sense que realment tingui forma de pera. Aquestes varietats solen ser especialment productives i amb poca incidència en problemes d'esberlat, és molt popular fer-les sense encanyar, ni podar. A Esporus en tenim tres varietats: el llarg, l'allargat del Berguedà i el tomàquet de penjar de Montmeló. Tots són més llargs que amples i presenten una gran variabilitat en l'extrem distal, de més arrodonit a més punxegut, sense, però, que es marqui massa la punxa.

Tomàquet bombeta o de mugró

Els tomàquets de penjar de bombeta són els que tenen aquesta forma, però popularment als tomàquets amb mugró també s'anomenen de bombeta en alguns. A Esporus tenim quatre tomàquets bombeta, un amb forma de pera, el tomàquet bombeta de Capçanes, i tres del tipus mugró, amb la característica comuna d'aquest tipus: la forma del extrem distal és acabat en una petita i protuberant punxa. Són el bombeta de Caldes de Montbui, de tons més vermells, el bombeta supositori, d'un intens color vermell, i el bombeta gros de Castellar del Vallès, que és de mida més gran (4,8 cm de mitjana) i de tons vermells-ataronjats.

Tomàquet del ramellet o mallorquí

L'associació de Varietats Locals de Mallorca sempre ha dit que de tomàtiques del ramellet n'hi ha tantes com pageses a Mallorca. A Esporus tenim dues varietats de tomàquet mallorquí i donem fe de que són ben diferents un de l'altre. Les dues varietats vénen de Mallorca tot i que ens les van cedir pagesos de Catalunya: un en Pere Sauch de Vilanova de Bellpuig, amb un tomàquet pla, vermell i acostellat; l'altre n'Agustí Ribes d'Alcarràs, amb una varietat força semblant als tomàquets de bombeta a dalt descrits.

Tomàquet de penjar del Vilar

Varietat de forma molt característica de pera, a la imatge es pot apreciar ja la forma, tot i no estar en el punt òptim de maduració. El propietari no li donava cap altre nom que el de penjar, i per això el tenim conservat com a tomàquet de penjar del Vilar (pel seu origen), tot i que és un tomàquet de bombeta.

Tomata tísica

Varietat de tomàquet molt popular, tot i que la seva aparença física és d'un tomàquet mate, sense brillantor, de color irregular del rosa al grogós, que sembla que estigui malfat. Hi ha moltes varietats de tomata tísica, la d'Esporus és una varietat de Vilajuïga que ens va donar en Cisco Muntaner el 2011, i que té l'extrem distal acabat en punta com els de mugró. Malgrat seu aspecte exterior poc "lluït", sorprèn l'interior d'un vermell fosc.

